

Grønt fradrag på reparationer

Forslag:

- Der indføres et skattefradrag på at få udført reparation af alle eller nogle typer produkter¹.
- Der indføres et krav til producenter om at al nødvendig information om reparation af et produkt skal være tilgængeligt for kunden.

Formål:

Danskernes forbrug skal nedbringes, og den udbredte brug-og-smid-væk-kultur skal ændres. Det skal være nemmere og mere fordelagtigt for forbrugere at få deres ting repareret, og incitamentet for at virksomhederne producerer mere holdbare og reparerbare produkter skal øges.

Tårnhøjt forbrug og affaldsmængder i Danmark

Brug-og-smid-væk-kulturen er meget dominerende i Danmark, hvor vi er Europamestre i at producere affald². Vi har desuden et generelt forbrug så højt, at vi i 2022 er blandt de 15 lande i verden, der først opbruger den andel af jordens resurser, som burde række til et helt år³. Danmark, der ynder at ville bryste sig som et grønt foregangsland, opbruger sin andel af jordens resurser allerede i marts måned, og det bør vi kunne gøre langt bedre.

Én af måderne at nedbringe danskernes forbrug er at skabe incitament for at der bliver købt og produceret færre produkter, der til gengæld skal være i en bedre kvalitet, som holder længe og kan repareres. Det skal gøres attraktivt for både producenter og forbrugere at reparere og vedligeholde langt mere, end vi gør i dag. Den nuværende incitamentsstruktur er desværre nærmest modsat, idet det sjældent kan betale sig for forbrugeren at få et produkt repareret. Udgifterne til arbejdslønnen ved at reparere et produkt er for høje i forhold til prisen på at købe et nyt produkt. Derfor kan det ofte hverken betale sig for forbruger eller virksomhed at fokusere på reparation og vedligehold.

Derfor skal der indføres et grønt fradrag, der omfatter arbejdslønnen forbundet med professionel reparation af alle eller bestemte typer af produkter.

Det grønne fradrag kan sammenlignes med det tidligere håndværkerfradrag, hvor arbejdslønnen til klimaforbedringer i hjemmet samt rengøring og børnepasning gav et skattefradrag.

Andre lande er gået forrest

For inspiration kan man kigge til vores europæiske venner i blandt andet Tyskland, Holland, Frankrig og Spanien.

¹ Afgrænsning af produkttyper kan fx være elektroniske og elektriske produkter.

² https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Municipal_waste_statistics

³ <https://plasticchange.dk/videnscenter/danmark-som-foregangsland-overshoot-day-fortaeller-en-anden-historie/>

Frankrigs Repairability Index:

I 2019 indførte det franske parlament en ny lov, der dels skulle gøre det nemmere for forbrugerne at vælge produkter, der kan repareres og dels tilskynde producenter til at fremstille mere reparerbare produkter. Repair Indexet trådte i kraft i januar 2021 og omfatter smartphones, bærbare computere, fjernsyn, vaskemaskiner og græsslåmaskiner⁴.

Spaniens "right to repair"

I marts i år har Spaniens senat godkendt landets nye Waste Law⁵, hvor der stilles krav om at elektronikvirksomheder skal stille information til rådighed omkring hvordan et produkt kan repareres. Der bliver desuden stillet krav om gennemsigtighed ift. såkaldt "planlagt forældelse", der for eksempel har været udbredt med mobiltelefoner, der inden for en tidsperiode ender med et forældet styresystem, som ikke længere kan opdateres. Denne viden skal ifølge den nye lov gøres tilgængelig for kunderne.

Hollands momsreduktion på reparationservices:

Holland har indført momsreduktion på reparationservices som et led i at nå deres nationale målsætning om 100 % cirkulær ressourceanvendelse i 2050 og et delmål om en halvering af forbruget af primære ressourcer i 2030⁶.

Tyskland vil implementere "right to repair":

De tre partier i den tyske regering skrev i februar 2022 ind i deres koalitionsaftale, at det er regeringens intention at implementere "right to repair" i Tyskland⁷.

⁴ <https://repair.eu/news/the-french-repair-index-challenges-and-opportunities/>

⁵

⁶ <https://www.circularity-gap.world/netherlands>

⁷ <https://repair.eu/news/germany-commits-to-right-to-repair-civil-society-demands-more/>